Naar een ambitiedocument voor de zuidoever van de Sloterplas en de Nieuwe Meervaart
Context | Opdracht | Organisatie | Programma en planning

Status Concept, herzien
Van [redacted], [redacted]
Dd 25 september 2020

0. Vooraf

De gemeenteraad van Amsterdam heeft in juni 2020 besloten om te starten met de voorbereiding van nieuwbouw voor de Meervaart aan de zuidoever van de Sloterplas. Hiervoor wordt in de periode oktober – december 2020 een ambitiedocument opgesteld met ontwerpkaders voor (a) de herinrichting van de zuidoever van de Sloterplas, (b) nieuwbouw voor het nieuwe theater en (c) de aansluiting tussen oever en Osdorpplein.

Dit ambitiedocument wordt opgesteld in een brede dialoog tussen gemeente, de Meervaart, Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, bewoners, ondernemers, belangenverenigingen en anderen die willen meedenken over de toekomstige kwaliteit van gebouw, directe omgeving en Osdorpplein.

Hieronder schetsen we:
- De context van de opgave (paragraaf 1)
- De algemene opzet van de brede dialoog (paragraaf 2)
- De opdracht voor het ambitiedocument (paragraaf 3)
- De organisatie (paragraaf 4)
- De planning (paragraaf 5)
- De bijeenkomsten voor deze brede dialoog (paragraaf 6).

1. Context

Osdorpplein: centrum voor Nieuw-West
In 1964 is het Osdorpplein geopend als winkelcentrum voor Osdorp. Inmiddels groeit het Osdorpplein door tot het centrum van heel Nieuw-West. Met aanzienlijk meer woningen, meer winkels, meer voorzieningen, meer horeca, meer bezoekers en meer plekken om elkaar te ontmoeten.

Zuidoever: een unieke plek voor een bijzonder centrum
De zuidoever van de Sloterplas is zo'n ontmoetingsplek. Nu nog redelijk geïsoleerd van het Osdorpplein, omdat er weinig aanleiding is om er naar toe te gaan en de trams, bussen en auto's op Meer en Vaart de oversteek bemoeilijken. Straks een fijne en unieke plek; waar centrum en oneindig ogend landschap op een harmonieuze wijze samen komen.

2. Brede dialoog

Verder in gesprek
Het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad van Amsterdam willen de zuidoever van de Sloterplas meer onderdeel van het Osdorpplein maken, onder meer met een nieuw

theater voor de Meervaart en een heringerichte boulevard. Dit voornemen heeft in de afgelopen maanden uiteenlopende reacties opgeroepen in Nieuw-West en de stad: sommigen hebben enthousiast gereageerd, anderen kritisch of afwijzend.

Aan standpunten geen gebrek. Maar wat te veel op de achtergrond dreigt te raken, is het gesprek. Het gesprek tussen bewoners, ondernemers, eigenaren, investeerders, gemeente, belangenvertegenwoordigers en anderen die Nieuw-West een warm hart toedragen. Met als doel om de overwegingen achter de standpunten te delen en op zoek te gaan naar een gedeeld en gedragen beeld over de oever van het Osdorpplein en de Nieuwe Meervaart.

Dit gesprek zal in drie rondes gevoerd gaan worden. In de eerste gespreksronde gaat het over de kenmerken en kwaliteiten van Nieuw-West, de Sloterplas en -park en het Osdorpplein. Wat maakt Nieuw-West, de Sloterplas en -park en het Osdorpplein eigen? Maar aan welke kwaliteiten ontbreekt het ook nog?

In de tweede gespreksronde zoomen wij in op de zuidoever van de Sloterplas, de Nieuwe Meervaart en een manier om zuidoever en het overige deel van het Osdorpplein beter op elkaar te laten aansluiten. Hoe concretiseren wij nu de algemene kenmerken en kwaliteiten uit de eerste gespreksronde naar uitgangspunten voor de herinrichting van de openbare ruimte, het nieuwe theater en een goede verbinding tussen oever en Osdorpplein?

Om in de derde en laatste gespreksronde een ambitiedocument op te stellen: een samenhangend kader dat richting geeft aan vervolgopdrachten voor de herinrichting van de oever, het ontwerp voor de Nieuwe Meervaart en een goede verbinding tussen oever en Osdorpplein. Dit ambitiedocument is zowel de oogst van de eerdere gespreksronden als de basis voor vervolgopdrachten (gebouw, openbare ruimte).

3. Organisatie

- Bestuurlijke opdrachtgever: het college van B&W geeft, op basis van het besluit van de gemeenteraad van juni 2020, opdracht tot het opstellen van een ambitiedocument.
- Ambtelijke opdrachtgever: de ambtelijke opdrachtgever stelt een gemeentelijk projectteam in met een externe begeleider voor het organiseren van een brede dialoog en het opstellen van dit ambitiedocument.
- Gemeentelijk projectteam (met externe begeleider): bereidt opstellen van ambitiedocument voor, organiseert brede dialoog, stelt ambitiedocument op en onderhoudt contact met CRK en communicatie- en participatieteam Osdorpplein.
- Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (verder: CRK): de CRK wordt al vroegtijdig betrokken. Het begeleidt, in opdracht van het college van B&W als onafhankelijk adviesorgaan, de totstandkoming van het ambitiedocument. Deze begeleiding bestaat uit betrokkenheid bij bijeenkomsten en vroegtijdige advisering over de procesgang en het eindproduct in deze fase (i.c. ambitiedocument). Deze begeleiding en advisering gebeurt, evenals het geval is bij het gemeentelijk projectteam, op een voor iedereen transparante en begrijpelijke wijze. Het CRK behoudt hierin een onafhankelijke positie.
  De CRK formeert hiervoor een breed samengesteld team, bestaande uit een voorzitter, deelnemers uit het CRK en externe deskundigen.

De CRK geeft tijdens het opstellen van het ambitiedocument al adviezen aan het gemeentelijk projectteam. Tevens rondt het CRK deze fase af met een zelfstandig advies.
De CRK blijft in de vervolgfase vanuit een brede en integrale samenstelling betrokken door te adviseren over de uitvraag naar ontwerper(s) voor gebouw en mogelijk ook openbare ruimte, de aanbesteding en, zoals wettelijk vastgelegd, de omgevingsvergunning. De adviezen komen tot stand in openbare bijeenkomsten/vergaderingen.

4. Nieuw-West en anderen: bewoners, ondernemers, belangenverenigingen, eigenaren, investeerders en anderen die willen meedenken over de verdere centrumontwikkeling in relatie tot cultuur en Sloterplas worden actief uitgenodigd hun verwachtingen, zorgen en ideeën te delen.

Ambtelijk opdrachtgever ambitiedocument	[redacted] (G&O, gemeente Amsterdam).
Ambtelijke kernteam ambitiedocument	[redacted] (PMB, Osdorpplein/CNW , gemeente Amsterdam), [redacted] (G&O, gemeente Amsterdam), [redacted] (PMB, de Nieuwe Meervaart, gemeente Amsterdam), [redacted], Inbo) en [redacted] (R&D, gemeente Amsterdam).
Ambtelijk projectteam ambitiedocument	[redacted] (R&D, gemeente Amsterdam), [redacted] (R&D, gemeente Amsterdam), [redacted] (R&D, gemeente Amsterdam), [redacted] (G&O, gemeente Amsterdam), [redacted] (Grondwerk, Osdorpplein/CNW), [redacted] (R&D, gemeente Amsterdam) en [redacted] (Inbo, [redacted]).
Participatie	Via [redacted] (PMB, Osdorpplein/CNW vindt wekelijks afstemming plaats tussen de externe procesbegeleider van het ambitiedocument en het projectteam Communicatie en participatie Osdorpplein e.o. (olv [redacted]).
CRK	CRK stelt een multidisciplinair team samen voor onderhavige opgave bestaande uit een voorzitter, leden CRK en externe adviseurs. Contact tussen CRK en ambtelijk projectteam loopt tussen [redacted] (CRK, [redacted]) en [redacted] (externe begeleider.

4. Opdracht

Opdrachtformulering aan gemeentelijk projectteam (en externe opdrachtgever)
Stel – in samenspraak met de Meervaart, bewoners, ondernemers, belangenverenigingen, investeerders en anderen die willen meedenken over de toekomstige kwaliteit van gebouw en omgeving – een ambitiedocument op met ontwerpkaders voor de herinrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas, de nieuwbouw voor de Meervaart aan en deels in de Sloterplas en de verbinding tussen oever en Osdorpplein. Betrek zo nodig in dit ambitiedocument ook andere voorwaarden – ten aanzien van programmering, ecologie, groen, water, bouwtechniek, et cetera –

die de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van dit deel van het centrum en de Sloterplas en park borgen en versterken. Voer deze brede dialoog op een transparante en voor iedere navolgbare manier in de periode oktober – december 2020. En zorg dat de CRK de bijzondere rol in deze opgave – vroegtijdig, breed, onafhankelijk – kan waarmaken.

5. Planning

Augustus, september en oktober	Voorbereiding organisatie, communicatie/participatie, gespreksronden en bouwstenen voor ambitiedocument.
November	Gespreksronde 1: kenmerken en kwaliteiten aan de hand van 'Rondje Sloterplas'.
November/december	Gespreksronde 2: themabijeenkomsten over uitgangspunten voor oever, theater en verbinding.
December	Gespreksronde 3: ambitiedocument.

6. Programma

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de programma-onderdelen. Vooralsnog wordt uitgegaan van fysieke bijeenkomsten, waarvan de uitkomsten op de projectsite gezet worden en zo ook van commentaar voorzien kunnen worden. Gaandeweg het proces een aantal 'inbel-momenten' organiseren, zodat men reacties ook kan geven over de voortgang.

Gespreksronde 1 | Kenmerken, kwaliteiten en opgaven	
Rondje Sloterplan/Osdorpplein (professionals)	Vrijdag 13 november
Rondje Sloterplas/Osdorpplein 2 (ontwikkelaars/marktpartijen)	Vrijdag 13 november
Rondje Sloterplas/Osdorpplein3 (bewoners/belangenvertegenwoordigers). Afhankelijk van het aantal aanmeldingen in verschillende wandelingen.	Zaterdag 14 november
Gespreksronde 2 | Uitgangspunten	
Themabijeenkomst landschap (groen en water), ecologie en duurzaamheid	Woensdag 25 november
Themabijeenkomst ideale theater: gebouw, programmering, buitenruimte, volume en materialisatie	Donderdag 26 november
Themabijeenkomst cultuur en cultuurhistorie	Vrijdag 27 november
Themabijeenkomst verbindingen/mobiliteit	Woensdag 2 december
Themabijeenkomst samenleving en ontmoeting	Donderdag 3 december
Gespreksronde 3 | Ambitiedocument	
Avond 1	Maandag 14 december
Avond 2	Dinsdag 15 december

Rondje Sloterplas (gespreksronde 1)
Datum: Vrijdagmiddag 13 november (2x)
Zaterdagmiddag 14 november (mogelijk ook meerdere malen afhankelijk van aanmeldingen)

Werkvorm
Een wandeling van een dagdeel (4 uur) rondom de Sloterplas en het Osdorpplein. Met als doel om bij verschillende plekken aan de Sloterplas en het Osdorpplein, letterlijk en figuurlijk, vanuit een ander gezichtspunt stil te staan bij de kenmerken en kwaliteiten van Nieuw-West, Sloterplas/park en Osdorpplein:

- Meer en Vaart/Osdorpban: bereikbaarheid van Nieuw-West. Wat zijn de kenmerken en kwaliteiten per auto, ov, fiets en voetganger? En wat gaat er, mogelijk, veranderen?
- Sloterpark/bad: landschap van Nieuw-West (groen en water). Zie dezelfde vragen als hiervoor.
- Hotel Buiten en strandje: horeca en vrije tijd/leisure.
- Van Eesteren Paviljoen: cultuur en cultuurhistorie van Nieuw-West.
- Scouting club/recreatieeiland/jachthaven: verenigingsleven en sport.
- Osdorpplein: centrumontwikkeling.
- Zuidoever Sloterplas: kenmerken en kwaliteiten.

Per locatie/gezichtspunt geeft een vooraf uitgenodigde deskundige een pitch over kenmerken, kwaliteiten en opgaven. Vervolgens vindt gesprek over deze pitch plaats.

Voorstel is om drie keer het 'Rondje Sloterplas' te lopen: eenmaal met alleen professionals, eenmaal met alleen bewoners/belangenvertegenwoordigers, eenmaal met de ontwikkelaars/marktpartijen. Bewust is in deze eerste ronde ervoor gekozen om de wandelingen/bijeenkomsten vanuit specifieke belangen te groeperen. De verwachting is dat zo de verschillende standpunten het meest tot hun recht komen. In de tweede ronde – themabijeenkomsten – wordt juist ingezet op menging van doelgroepen/belangen.

Pitchers :

- Bereikbaarheid: [redacted] of vertegenwoordiger Mobiliteitsplan Nieuw-West
- Landschap: …
- Horeca en vrijetijd/leisure: … (HTC)
- Cultuur en cultuurhistorie: [redacted] (M&A) en [redacted]
- Verenigingsleven en sport: … (mogelijk via de Bewegende stad, gemeente Amsterdam)
- Centrumontwikkeling: [redacted] (supervisor)
- Zuidoever Sloterplas: [redacted] (R&D)

Genodigden voor Rondje Sloterplas – professionals:

- Bereikbaarheid: [redacted] (GoudappelCoffeng)
- Landschap: [redacted] (Feddes/Olthof Landschapsarchitecten)
- Horeca en vrijetijd/leisure: via Blueyard
- Cultuur en cultuurhistorie: …
- Verenigingsleven en sport: …
- Centrumontwikkeling: [redacted] (Site) of [redacted] (Must stedenbouw)
- Zuidoever Sloterplas (van watersporteiland tot landtong):

Genodigden voor Rondje Sloterplas – bewoners/belangenvertegenwoordigers:

- In samenspraak met projectteam Communicatie en Participatie samenstellen.

Genodigden voor Rondje Sloterplas – ontwikkelaars Osdorpplein en Nieuw-West

- MRP: [redacted]
- Lebo: [redacted]

- Kroonenberg Groep: [redacted]
- Eigen Haard: [redacted]
- Stadgenoot: [redacted]
- Wonam: [redacted]
- COD: …
- AM: [redacted]
-

Themabijeenkomst landschap (groen en water), ecologie en duurzaamheid
Datum: woensdag 25 november

Werkvorm
Aan de hand van deskresearch en de 'Rondjes Sloterplas' een swot-analyse voorleggen van de zuidoever (in relatie tot Sloterplas/park, groene scheggen en Osdorpplein). Tevens een moodboard van referenties voor de herinrichting.
Aan de hand van de swot-analyse de ontwerp-opgaven benoemen. Vervolgens aan de hand van het moodboard van referenties tot uitgangspunten komen.

Genodigden:
- Stadsecoloog van R&D: [redacted]
- Afvaardiging van de TAC (technische advies commissie)
- …. (Arcadis)
- … (Circulair bouwen)
- [redacted] (PvE)
- [redacted] (bewoner)
- [redacted]
- Waternet
- Specialist op het gebied van water en waterkwaliteit en het verbeteren daarvan….
- Iemand die nu al betrokken is bij projecten ter verbetering van het par~~p~~k
- Bewoners die specialist zijn? [redacted] ([redacted] en buurtbewoner)

Themabijeenkomst ideale theater, programmering, buitenruimte, volume en materialisatie ' (samen met de Meervaart)
Datum: donderdag 26 november

Werkvorm
Ontwerpatelier met een aantal pitches over doelgroepen, activiteiten, ruimtes, etc. Op basis daarvan een aantal referenties en in workshopverband formuleren van PvE's. Tevens benutten voor discussie over volume, materialisatie.

Inzet zou kunnen zijn: een icoon van de 21e eeuw, niet als 'glamour'gebouw, maar als uniek landschappelijke inpassing en voorbeeldstellend voor de nieuwe opgaven/ambities van deze tijd (circulair, duurzame materialisatie/hout, bijdrage aan waterkwaliteit en natuurwaarden/biodiversiteit, etc.). Mogelijk hier een radicaal voorstel voor ontwikkelen.

Genodigden:
- …Theater advies [redacted]

Themabijeenkomst cultuur en cultuurhistorie
Datum: vrijdag 27 november

Werkvorm
Voorafgaand aan deze themabijeenkomst al een swot-analyse toesturen naar de deelnemers en deze ook vertalen naar opgaven. Tijdens de themabijeenkomst zelf alle deelnemers een reactie laten geven op deze vooraf al toegestuurde analyse en opgaven. Zo wordt de analyse van commentaar voorzien als ook de opgaven.

Op basis van de herbevestigde, aangescherpte en mogelijk aan gewijzigde opgaven worden alle deelnemers gevraagd tijdens de workshop met goede referenties te komen. Met deze referenties worden de opgaven verder geconcretiseerd en vertaald naar uitgangspunten voor het ontwerp van buitenruimte en gebouw.

Genodigden:
- [redacted] (ook buurtbewoner) en [redacted]
- …
- …

Themabijeenkomst verbindingen en mobiliteit
Datum: woensdag 2 december

Werkvorm
Een workshop waar, ter plekke, een ‘routekaart’ wordt gemaakt. Deze ‘routekaart’ laat zien hoe de zuidoever voor de voetganger, de fietser, de tram, de bus, een mogelijke toekomstige metro en de auto bereikbaar is: nu en straks. Dit nadrukkelijk in samenspraak met de organisatie die momenteel de laatste hand legt aan het Mobiliteitsplan. In dit concept-plan wordt onder meer het afwaarderen van Meer en Vaart voorgesteld. Van belang is om vooraf te bepalen in hoeverre het concept-plan als gegeven wordt genomen of dat dit concept-plan, in het kader van onderhavige gespreksronden, ook nog ruimte biedt voor gesprek en verandering.

Aan de hand van deze routekaart wordt vervolgens aangegeven wat dit vooruitgangspunten oplevert voor de herinrichting van de buitenruimte van de zuidoever, Meer en Vaart en Osdorpplein als mogelijk ook uitgangspunten voor het gebouw (logistiek).

Genodigden:
- [redacted] (heeft [redacted]
- ….

Themabijeenkomst samenleving en ontmoeting
Datum: donderdag 3 december

Werkvorm
Een aantal pitches over de samenleving van Nieuw-West nu en in de toekomst. Elke pitch vertaalt dit samenlevingsbeeld naar wat dit vraagt aan ontmoeting en plekken van ontmoeting, in het bijzonder de zuidoever van de Sloterplas.

Na de pitches geven de deelnemers hun reflectie op het 'hier en nu' van de samenleving in Nieuw-West en hun toekomstbeeld. Ook vertalen zij dit naar wat dit vraagt aan sfeer, inrichting en activiteiten/evenementen op de zuidoever.

Begeleiding:
- SIRK, Pakhuis de Zwijger, Inbo.

Genodigden:
- Sociale partners in Nieuw-West: corporaties, onderwijsinstellingen, politie, jeugdzorg, etc.
- Denk dat [redacted] wel mensen kan aandragen.. Talentenhuis,

---

Gespreksronde 3: ambitiedocument
Datum Maandag 14 december
Dinsdag 15 december

Vooraf
Voorstel is om het ambitiedocument in twee rondes te bespreken: een concept-versie en een herziene conceptversie naar aanleiding van de eerste ronde. Idee is om de versies al vooraf rond te sturen en tijdens de bijeenkomst vooral te zoeken naar verbeteringen: wat kan beter?

Werkvorm
- 1e en 2e concept-versie aan de hand van steekwoorden en referenties/schetsen samen vatten en als een marktopstelling deelnemers bij deze steekwoorden en referenteis/schetsen hun verbeterreacties geven.
- Na het ophalen van deze reacties via een marktopstelling een aantal interviews van degenen die al eerder bij een of meer bijeenkomsten zijn geweest om specifieke uitgangspunten verder te verdiepen. Deze interviews zullen zoveel als mogelijk ook visueel ondersteund worden met beelden of – in geval van nieuwbouw museum – met volumestudies.